

До проблеми управління рентабельністю власного капіталу підприємства

Управління є важливою діяльністю підприємства, так як сприяє досягненню визначених цілей організації. Існує безліч різних трактувань даного поняття. Управління ототожнюють з процесом, наукою чи мистецтвом, видом діяльності. Однак, ми вважаємо, що, насамперед, управління – це процес, який складається з загальноприйнятих функцій планування, організації, координації, мотивації та контролю.

Управління – це регулювання процесів вкладення та обробки ресурсів, виробництва і реалізації продукції.

Управління, вважає Е.М. Коротков, – це процес здійснення керуючих впливів [1].

Управління – це інтегрований процес планування, організації, координації, мотивації і контролю, необхідний для досягнення цілей організації.

Управління, на думку П. Друкера, – це особливий вид діяльності, який перетворює неорганізований натовп в ефективну цілеспрямовану і продуктивну групу. Управління є стимулюючим елементом соціальних змін, прикладом значних соціальних змін" [2]. На нашу думку, запропоноване тлумачення стосується поняття «менеджмент».

Поняття "управління" та "менеджмент" часто використовуються як синоніми, в той же час між ними є відмінності. "Менеджмент" – англійське слово, в перекладі воно означає "управління". Але в російській мові слова "управління" і "менеджмент" вживаються в різних контекстах. Поняття "менеджмент", частіше всього, використовується по відношенню до колективів та організацій. В словнику англійської мови дається таке визначення:

Менеджмент – це:

1. Управління, завідування, керівництво, менеджмент;
2. Ведення (справ, господарства, переговорів);
3. Правління, дирекція, адміністрація [1].

Таким чином, з'ясовано, що поняття «управління» та «менеджмент» мають різне смислове навантаження.

Показники прибутку та рентабельності підприємства потребують обґрунтованого управління, особливо в умовах кризи. Управління чинниками прибуткової роботи здійснюється не лише за допомогою натурально-вартісних показників, але і шляхом регулярного аналізу показників рентабельності.

Процес управління прибутком підприємства базується на певному механізмі. Механізм управління прибутком являє собою систему основних елементів, що регулюють процес розробки і реалізації управлінських рішень в області її формування, розподілу і використання [3, с.33].

Управління ж рентабельністю, на думку В.В. Ковальова, означає забезпечення бажаної динаміки цих коефіцієнтів. Ми погоджуємося з ученим, вважає-

мо, що управління рентабельністю передбачає не стільки підвищення, скільки досягнення того рівня прибутковості, який підприємство вважає прийнятним і бажаним. Оскільки при розрахунку тих або інших коефіцієнтів рентабельності використовуються різні бази, управління рентабельністю передбачає не лише дію на чинники формування прибутку, але і вибір структури активів, джерел фінансування, видів виробничої діяльності. Зокрема, міняючи цільову структуру капіталу, можна впливати на показники рентабельності власного капіталу, міняючи структуру виробництва, можна впливати на рентабельність продажів [4, с.103].

Управління рентабельністю власного капіталу має особливе значення в умовах кризи, в яких зараз знаходиться не лише економіка України, але і економіка інших країн. Рентабельність власного капіталу, наряду з рентабельністю активів, є основним, фундаментальним показником діяльності підприємства.

Результати дослідження першокласних 200 міжнародних підприємств показали, що рентабельність власного капіталу в США – 19,6 %, у Японії – 10 %, у країнах ЄС – 15 %. У контексті галузей найнижча рентабельність власного капіталу: в США (11 %) і Японії (3 %) в текстильній промисловості, в ЄС – в харчовій промисловості (11 %). Найвища: в США в харчовій промисловості (25 %), в Японії – в машинобудуванні (15 %), в ЄС – у текстильній промисловості (20 %) [5, с.129-135].

Управління рентабельністю власного капіталу можна здійснювати через вплив на чистий прибуток, структуру капіталу підприємства. Це на перший погляд. Однак, всі перераховані вище показники комплексні, "складні". Набагато легше керувати чинниками більш "низького рівня". Наприклад, прибуток від реалізації продукції є складовою частиною чистого прибутку, тому, впливаючи на цю складову, можна досягнути певної величини коштів, що залишаються у розпорядженні підприємства.

По-друге, при управлінні рентабельністю власного капіталу важливо приділяти значну увагу галузевій специфіці підприємства. Що дозволяє робити ставку на той або інший чинник.

Література

1. Сущность и содержание теории управления [Электронный ресурс] Режим доступа: http://cde.osu.ru/demoversion/course124/1_0.html
2. Понятие и содержание управления [Электронный ресурс] Режим доступа: http://de.ifmo.ru/bk_netra/page.php?dir=3&tutindex=3&index=3&layer=2
3. Бланк И.А. Управление прибылью: учебное пособие. / И.А. Бланк. 3-е изд. – К.: Ника-Центр, 1998. – 554 с.
4. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры / В.В. Ковалев – М.: Финансы и статистика, 2002. – 353с.
5. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. Я. Базилінська. – К.: Центр учб. літератури, 2009. – 328с.